

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๓๐๕

วันพุธ ที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๐

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายจรูญ สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายเจียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๐. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๑. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๒. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๓. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๔. นายศุภชัย ยาวะประภา	กรรมการ
๑๕. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๖. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๗. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	(ลาการประชุม)
๒. นายอัชพร จารุจินดา	(ลาการประชุม)
๓. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ รำริน

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักกรรมการธิการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นางกาญจนารัตน์ สิริโรจน์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายพัชโรดม ลิ้มปิษฐีเยธ

ผู้อำนวยการฝ่ายวิเคราะห์การร่างกฎหมาย

๒. นางสาวกมลกลานต์ ศรสวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๐๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๓๐๔ วันอังคาร ที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระเรื่องพิจารณา ประธานกรรมการกล่าวว่า หากบัญญัตินิยามคำว่า “การไต่สวน” ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญให้ชัดเจน จะทำให้ปัญหาการพิจารณาคดีในศาลรัฐธรรมนูญหมดไปได้ ซึ่งศาสตราจารย์พิเศษ จรัญ ภักดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้ให้นิยามคำว่า “การไต่สวน” ไว้อย่างชัดเจน

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองก็ไม่ได้บัญญัตินิยามคำว่า “การไต่สวน” ไว้ แต่จะบัญญัติในเนื้อหาของกฎหมายว่าให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาคดีโดยใช้ระบบไต่สวน และศาลสามารถแสวงหาข้อเท็จจริงได้ด้วยตนเอง

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่ต้องบัญญัตินิยามคำว่า “การไต่สวน” ให้มีความชัดเจน เนื่องจากเพื่อป้องกันไม่ให้อัยการตีความและเทคนิคทางกฎหมายมาเป็นข้อต่อสู้เพื่อชี้ขาดผลแพ้ชนะในคดี อย่างไรก็ตาม การพิจารณาตีความของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอาจไม่สามารถนิยามความหมายของคำว่า “การไต่สวน” ในความหมายอย่างกว้างได้ เนื่องจากเป็นเรื่องการต่อสู้คดีทางอาญาของผู้ถูกฟ้องคดี ซึ่งมีบทลงโทษสำหรับบุคคลที่แพคดีไว้ชัดเจนแล้ว

จากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ต่อเนื่องจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๐ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๑๐

“มาตรา ๑๐ เมื่อมีกรณีที่จะต้องคัดเลือกผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลตาม มาตรา ๖ (๑) ให้ประธานศาลฎีกาประกาศรับสมัครผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา

ประธานศาลฎีกาจะให้ผู้สมัครแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาล เพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

ในการคัดเลือก ให้ใช้วิธีลงคะแนนอย่างเปิดเผย

ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของผู้พิพากษาในศาลฎีกาและผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา”

ประเด็นการพิจารณา

นายพัชโรดม ลิ้มปิยะธีร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งข้อสังเกตว่า ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกาถือเป็นผู้พิพากษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในศาลฎีกาเช่นเดียวกัน ดังนั้น การบัญญัติถ้อยคำตามความในวรรคสี่อาจมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยว่าผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกามีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่

ประธานกรรมการสอบถามว่า บทบัญญัติที่ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการการเลือกตั้งตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง บัญญัติไว้เช่นเดียวกับร่างมาตรา ๑๐ หรือไม่

นายพัชโรดม ลิ้มปิยะธีร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๐ วรรคสี่บัญญัติหลักการเช่นเดียวกับบทบัญญัติที่ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการการเลือกตั้งตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า มาตรา ๒๐๐ (๑) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ บัญญัติว่า “ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา” ซึ่งย่อมไม่หมายความรวมถึงผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา ทั้งนี้ เคยมีประเด็นปัญหาในการให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกผู้พิพากษาในศาลฎีกาเป็นกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้มีมติเลือกผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกาเป็นกรรมการการเลือกตั้ง และมีผู้ยื่นคำร้องว่าผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกาไม่ถือเป็นผู้พิพากษาในศาลฎีกาที่จะได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการการเลือกตั้งได้ ดังนั้น หากประสงค์ให้ผู้พิพากษา

อาวุโสในศาลฎีกามีสิทธิได้รับการคัดเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้จะต้องบัญญัติกฎหมายให้มีความชัดเจนด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในช่วงการร่างรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๐๐ มีบุคคลมาให้ข้อมูลแก่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญว่าผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกามีฐานะเช่นเดียวกับผู้พิพากษาในศาลฎีกาทั่วไป

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า มาตรา ๒๐๐ (๑) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ กำหนดให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องแต่งตั้งจากบุคคลที่เป็นผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งในขณะนั้นต้องดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา

นายพัชโรดม ลิ้มปิษุทธิ์ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ปัจจุบันอาจไม่มีตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในระบบศาลยุติธรรม เนื่องจากมีการแก้ไขกฎหมายขยายระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาออกไป ขณะที่พระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ บัญญัติให้มีตำแหน่งอัยการอาวุโสด้วย

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา แต่ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง มาตรา ๑๒ วรรคห้า บัญญัติว่า “ผู้ซึ่งจะได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของผู้พิพากษาในศาลฎีกาและผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา”

ประธานกรรมการกล่าวว่า มาตรา ๒๐๐ (๑) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ กำหนดให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแต่งตั้งจากบุคคลที่เป็นผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกามาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา กรณีที่ต้องพิจารณาคือ ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกาสามารถดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาได้หรือไม่

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง ติความได้ว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องเป็นผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา ซึ่งไม่หมายความรวมถึงผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา ทั้งนี้ เดิมตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสเป็นตำแหน่งที่แต่งตั้งขึ้นเพื่อให้ผู้พิพากษาอาวุโสช่วยสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาในศาลชั้นต้น แต่ต่อมาได้ปรับปรุงแก้ไขให้ผู้พิพากษาที่เคยดำรงตำแหน่งในศาลฎีกาสามารถเป็นผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกาได้

นายพัชโรดม ลิ้มปิษุทธิ์ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมฉบับที่เสนอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ยังคงหลักการเดิมคือ กำหนดให้ข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปอาจขอไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสได้ และกำหนดให้ข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณใดพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เมื่อสิ้นปีงบประมาณนั้น และให้ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสจนกว่าจะพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม โดยคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม (ก.ต.) ต้องจัดให้มีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตุลาการซึ่งจะมี

อายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ และเมื่อข้าราชการตุลาการมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์แล้ว ให้ข้าราชการตุลาการพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า โดยหลักผู้พิพากษาอาวุโสจะไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งในทางบริหารของศาล รวมถึงไม่สามารถดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าคณะได้เช่นเดียวกัน

ประธานกรรมการสอบถามว่า หากบุคคลใดเคยดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา และต่อมาไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสจะมีสิทธิได้รับการคัดเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่

นายพัชโรดม ลิ้มปิษุณีเยียร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ผู้พิพากษาอาวุโสเป็นตำแหน่งหนึ่งในระบบศาลยุติธรรม ซึ่งจะเทียบตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสได้กับการดำรงตำแหน่งใด ต้องพิจารณาว่าผู้พิพากษาอาวุโสเคยดำรงตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาในตำแหน่งใดมาก่อน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้พิพากษาอาวุโสย่อมมีสิทธิได้รับการคัดเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้ และเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๑๐ วรรคสี่ เป็นดังนี้ “ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของผู้พิพากษาในศาลฎีกา**และผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา**”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า บุคคลที่จะเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามร่างมาตรา ๑๐ ต้องเป็นผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา ซึ่งในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งถือว่าผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกาเป็นผู้พิพากษาคนหนึ่งในการเลือกตั้ง จึงมีสิทธิลงคะแนนเสียงในที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเพื่อคัดเลือกผู้พิพากษาในศาลฎีกาเป็นกรรมการการเลือกตั้งได้ แต่ผู้พิพากษาอาวุโสไม่ได้เป็นผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา จึงไม่มีสิทธิได้รับการคัดเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากผู้พิพากษาอาวุโสเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกามาแล้ว ย่อมมีสิทธิได้รับการคัดเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้ มิฉะนั้นคุณสมบัติของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๐๑ (๒) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ที่กำหนดให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี แต่ไม่ถึงหกสิบแปดปีในวันที่ได้รับการคัดเลือกหรือวันสมัครเข้ารับการสรรหา ไม่สามารถใช้บังคับได้

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ร่างมาตรา ๑๑ กำหนดว่า ในกรณีผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาไม่สมัครหรือสมัครเข้ารับการคัดเลือกแต่ไม่ครบจำนวน หรือที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกแล้วแต่ได้ผู้ได้รับการคัดเลือกไม่ครบจำนวน หรือมีเหตุอื่นใดที่ทำให้ไม่อาจคัดเลือกผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาได้ ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาดำเนินการคัดเลือกบุคคลจากผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาในศาลฎีกา ซึ่งหมายความว่าหากไม่สามารถคัดเลือกบุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาอยู่ในขณะที่มีการคัดเลือกได้ จึงให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาดำเนินการคัดเลือกบุคคลจากผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๑ มีความมุ่งหมายที่จะบัญญัติรองรับความในมาตรา ๒๐๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งกำหนดว่า ในกรณีไม่อาจเลือกผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาตาม (๑) ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะเลือกบุคคลจากผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาในศาลฎีกามาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีก็ได้ ทั้งนี้ เจตนารมณ์ในการยกร่างมาตรา ๒๐๐ ต้องการกำหนดให้

ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกามีสิทธิได้รับการคัดเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้ จึงกำหนดคุณสมบัติของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญให้มีอายุถึงหกสิบแปดปีบริบูรณ์ โดยผู้พิพากษาอาวุโสที่เคยดำรงตำแหน่งในศาลฎีกาย่อมถือเป็นผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาในศาลฎีกาที่มีสิทธิได้รับการคัดเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ประเด็นการพิจารณาเรื่องผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกาตามร่างมาตรา ๑๐ ต้องบันทึกเจตนารมณ์ในการยกร่างกฎหมายไว้ให้ชัดเจน

นายพัชโรดม ลิ้มปิษุเชียร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งแจ้งว่า มาตรา ๒๐๐ (๑) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ กำหนดให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องแต่งตั้งจากบุคคลที่เป็นผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกามาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี ขณะที่ร่างมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ประธานศาลฎีกาประกาศรับสมัครผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาเพื่อคัดเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งร่างมาตรา ๑๐ อาจตีความได้ว่าผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาในขณะนั้นด้วย ซึ่งเป็นหลักการที่ไม่สอดคล้องกับมาตรา ๒๐๐ (๑) ของรัฐธรรมนูญ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ผู้พิพากษาบางท่านดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา เช่น ประธานศาลอุทธรณ์ แต่ไม่เคยดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา เนื่องจากได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งที่สูงกว่า กรณีนี้ควรมีสิทธิได้รับการคัดเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากผู้พิพากษาศาลฎีกาคนใดไม่เคยดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาย่อมไม่มีสิทธิได้รับการคัดเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกต้องเป็นผู้พิพากษาในศาลฎีกาด้วย ไม่ใช่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งในศาลอื่น ดังนั้น หลักสำคัญในการพิจารณาว่าผู้พิพากษาคณะใดจะได้รับการคัดเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คือ ๑) ในขณะได้รับการคัดเลือกต้องดำรงตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาในศาลฎีกา และ ๒) ต้องเคยดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา

นายพัชโรดม ลิ้มปิษุเชียร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งแจ้งว่า ร่างมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ประธานศาลฎีกาประกาศรับสมัครผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาเพื่อคัดเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งตีความได้ว่าต้องเป็นผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาอยู่ในขณะที่มีการคัดเลือก

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างมาตรา ๑๐ ได้บัญญัติหลักการเช่นเดียวกับการให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกผู้พิพากษาในศาลฎีกาเป็นกรรมการการเลือกตั้งตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือไม่

นายพัชโรดม ลิ้มปิษุเชียร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งแจ้งว่า ร่างมาตรา ๑๐ ได้บัญญัติหลักการเช่นเดียวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่ได้แยกบทบัญญัติเรื่องการคัดเลือกหรือสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และคณะกรรมการสรรหาออกเป็นรายมาตรา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ร่างมาตรา ๑๐ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติถ้อยคำในลักษณะเดียวกับร่างมาตรา ๑๒

ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยร่างมาตรา ๑๐ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ กำหนดให้ประธานศาลฎีกาประกาศรับสมัครผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาเพื่อคัดเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แต่ร่างมาตรา ๑๒ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง บัญญัติให้คณะกรรมการสรรหาปรึกษาหารือกันในการคัดเลือกบุคคลเป็นกรรมการการเลือกตั้งได้โดยนอกจากประกาศรับสมัครแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาจากบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมทั่วไปได้ด้วยแต่ต้องได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาทบทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๐ ถึงร่างมาตรา ๑๔ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในเรื่องการคัดเลือกหรือสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

สำหรับประเด็นเรื่องการเทียบตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกาว่ามีฐานะเทียบเท่าตำแหน่งผู้พิพากษาในศาลฎีกาหรือไม่ ได้รับการชี้แจงจากเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมว่า ผู้พิพากษาในศาลฎีกาหมายความว่าผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกาด้วย ส่วนการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกาที่จะถือว่าเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาหรือไม่ นั้น ให้พิจารณาเทียบตำแหน่งสุดท้ายก่อนได้รับโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา เช่น ดำรงตำแหน่งรองประธานศาลฎีกา หรือหัวหน้าคณะในศาลฎีกาก่อนได้รับโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา ก็ถือว่าผู้พิพากษาอาวุโสผู้หนึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา เป็นต้น แต่หากกรณีดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาในศาลฎีกาเป็นตำแหน่งสุดท้ายก่อนได้รับโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา ถือว่าผู้หนึ่งดำรงตำแหน่งต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่าการสรรหาสมาชิกวุฒิสภามาตรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ กำหนดให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกผู้พิพากษาในศาลฎีกาทำหน้าที่เป็นกรรมการสรรหา ซึ่งที่ผ่านมาที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะมีมติเลือกผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกาทำหน้าที่เป็นกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา อย่างไรก็ตาม ควรมีหนังสือสอบถามไปยังสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อให้ตอบมาเป็นทางการ

ประธานกรรมการกล่าวว่า มาตรา ๒๐๑ (๒) กำหนดคุณสมบัติของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญว่ามีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี แต่ไม่ถึงหกสิบแปดปีในวันที่ได้รับการคัดเลือกหรือวันสมัครเข้ารับการสรรหา ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่นำมาใช้เป็นคุณสมบัติของกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญด้วย การกำหนดอายุของผู้เข้ารับการคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเพื่อเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจึงหมายความว่าผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกาด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๐

มาตรา ๑๑

“มาตรา ๑๑ ในกรณีผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาไม่สมัคร หรือสมัครเข้ารับการคัดเลือกแต่ไม่ครบจำนวนตามมาตรา ๖ (๑) หรือที่ประชุมใหญ่

ศาลฎีกาคัดเลือกแล้วแต่ได้ผู้ได้รับการคัดเลือกไม่ครบจำนวนตามมาตรา ๖ (๑) หรือมีเหตุอื่นใดที่ทำให้ไม่อาจคัดเลือกผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาตามมาตรา ๖ (๑) ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาดำเนินการคัดเลือกบุคคลจากผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาในศาลฎีกามาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๑

มาตรา ๑๒

“มาตรา ๑๒ ในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เมื่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ดำเนินการคัดเลือกบุคคลผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาในศาลฎีกาตามมาตรา ๑๑ แล้ว แต่ยังไม่สามารถคัดเลือกผู้พิพากษาในศาลฎีกาให้ครบจำนวนตามมาตรา ๖ ได้ ให้ประธานศาลฎีกาแจ้งให้คณะกรรมการสรรหาเพื่อประกาศลดระยะเวลาตามมาตรา ๖ ลงน้อยกว่าสามปี

ประกาศตามวรรคหนึ่งจะลดระยะเวลาลงเหลือน้อยกว่าสองปีมิได้

เมื่อคณะกรรมการสรรหามีประกาศตามวรรคสองแล้ว ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาดำเนินการคัดเลือกบุคคลจากผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาในศาลฎีกามาแล้วไม่น้อยกว่าระยะเวลาที่คณะกรรมการสรรหาประกาศดังกล่าว”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๒

มาตรา ๑๓

“มาตรา ๑๓ เมื่อมีกรณีที่จะต้องคัดเลือกผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการตามมาตรา ๖ (๒) ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดประกาศรับสมัครตุลาการในศาลปกครองสูงสุดซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการศาลปกครองสูงสุดซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการศาลปกครองสูงสุดมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับกับการคัดเลือกผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการตามมาตรา ๖ (๒) โดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๓

มาตรา ๑๔

“มาตรา ๑๔ ในกรณีที่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดไม่สมัคร หรือสมัครเข้ารับการคัดเลือกแต่ไม่ครบจำนวนตามมาตรา ๖ (๒) หรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกแล้ว แต่ได้ผู้ได้รับการคัดเลือกไม่ครบจำนวนตามมาตรา ๖ (๒) หรือมีเหตุอื่นใดที่ทำให้ไม่อาจคัดเลือกตุลาการในศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา ๖ (๒)ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๔

มาตรา ๑๕

“มาตรา ๑๕ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลตามมาตรา ๖ (๓) (๔) และ (๕) ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการ

(๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นกรรมการ

(๔) บุคคลซึ่งองค์กรอิสระแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๖ และมาตรา ๘ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙ และไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในศาลหรือองค์กรอิสระองค์กรละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการวุฒิสภาเป็นเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา และให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา

ในการดำเนินการแต่งตั้งบุคคลตาม (๔) ให้องค์กรอิสระดำเนินการเสนอชื่อบุคคลซึ่งองค์กรนั้นแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากเลขาธิการวุฒิสภา โดยให้คัดเลือกบุคคลซึ่งมีความเป็นกลาง ซื่อสัตย์สุจริต และมีความเข้าใจในภารกิจของศาล ผู้จะได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของกรรมการองค์กรอิสระ ในกรณีที่ไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่ง ให้ลงคะแนนใหม่อีกครั้งหนึ่ง ในการลงคะแนนครั้งนี้ ถ้ามีผู้เข้ารับการคัดเลือกเกินสองคน ให้นำเฉพาะคนที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกมาลงคะแนนใหม่ ในกรณีที่มิได้คะแนนสูงสุดเท่ากันเกินสองคน ให้ผู้เข้ารับการคัดเลือกซึ่งได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลากให้เหลือเพียงสองคน ในการลงคะแนนครั้งหลังนี้ ถ้ายังไม่มีผู้ใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของกรรมการองค์กรอิสระ ให้ดำเนินการเพื่อคัดเลือกใหม่ โดยจะคัดเลือกผู้เข้ารับการคัดเลือกที่มีชื่ออยู่ในการคัดเลือกครั้งแรกมิได้

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (๒) หรือกรรมการสรรหาตาม (๔) มิได้ครบไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือพ้นกำหนดเวลาการคัดเลือกตามวรรคสามแล้วมิได้มีการเสนอชื่อ ให้คณะกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจไปพลางก่อนได้โดยให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

ให้กรรมการสรรหาตาม (๔) อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหากรรมการใหม่ และให้กรรมการสรรหาดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระเมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสรรหาตาม (๔) แล้ว จะเป็นกรรมการสรรหาในคณะกรรมการสรรหาสำหรับองค์กรอิสระอื่นในขณะเดียวกันมิได้

“ให้ประธานกรรมการสรรหา และกรรมการสรรหาเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวสุภาพิชญ์ ถิระวัฒน์ ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. .... ชี้แจงว่า

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมีความเห็นต่อร่างมาตรา ๑๕ ว่า ควรกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการกำหนดคณะกรรมการสรรหากรรมการในองค์กรอิสระในแต่ละองค์กร โดยเฉพาะกรรมการสรรหาที่มาจากบุคคลซึ่งองค์กรอิสระแต่งตั้ง จำนวน ๕ คน ให้มีความชัดเจนว่าต้องเป็นคณะกรรมการชุดเดียวกัน บุคคลเดียวกัน หรือต่างบุคคลกันเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกำหนดตัวบุคคลที่จะเป็นกรรมการสรรหาไว้ล่วงหน้าในการทำหน้าที่ดังกล่าว

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความเห็นของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศในร่างมาตรา ๑๕ คณะกรรมการได้บัญญัติหลักการรองรับไว้ในวรรคห้า โดยให้กรรมการสรรหาอยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหากรรมการใหม่ ซึ่งหมายความว่ากรณีที่มีการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญใหม่ จะต้องมีการเปลี่ยนตัวบุคคลที่จะเป็นกรรมการสรรหาทุกครั้ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๖

“มาตรา ๑๖ ในการสรรหาตุลาการ ให้คณะกรรมการสรรหาปรึกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม รวมตลอดทั้งมีทัศนคติที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ โดยนอกจากการประกาศรับสมัครแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาจากบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมทั่วไปได้ด้วยแต่ต้องได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความหลากหลายของประสบการณ์ที่แตกต่างกันในแต่ละด้านประกอบด้วย และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ คณะกรรมการสรรหาจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้สมัครหรือให้ผู้สมัครแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาล หรือวิธีการอื่นใดที่เหมาะสมเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

ในการสรรหา ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย

ผู้ที่ได้รับการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงถึงสองในสามของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการสรรหา

ถ้าไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงตามวรรคสาม หรือมีแต่ยังไม่ครบจำนวนที่จะต้องสรรหา ให้มีการลงคะแนนใหม่สำหรับผู้ใดคะแนนไม่ถึงสองในสาม ในกรณีที่การลงคะแนนครั้งหลังนี้ยังได้บุคคลไม่ครบตามจำนวนที่จะต้องสรรหา ให้ดำเนินการสรรหาใหม่สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่ โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับการสรรหาในครั้งนี้อาจมีสิทธิได้รับการสรรหาในครั้งถัดไปอีก”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวสุภาพิชญ์ ถิระวัฒน์ ผู้ช่วยเลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. .... ชี้แจงว่า สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมีความเห็นต่อร่างมาตรา ๑๖ สรุปได้ดังนี้ ๑) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลที่มีความเหมาะสมทั่วไปซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคมเพื่อมาทำหน้าที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญนอกจากการประกาศรับสมัครให้เกิดความชัดเจน ๒) กำหนดนิยามและขอบเขตคำว่า “มีความรับผิดชอบสูง” “มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม” รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดหรือคุณลักษณะของบุคคลที่มาทำหน้าที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญให้มีความชัดเจน และ ๓) กำหนดนิยามและขอบเขตคำว่า “บุคคลที่มีความเหมาะสมทั่วไป” ให้ชัดเจนและให้มีรายละเอียด

มากเพียงพอว่าหมายถึงบุคคลประเภทใด หรือมีคุณสมบัติอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อให้คณะกรรมการสรรหามีกรอบและแนวทางที่ชัดเจนในการคัดสรรบุคคลที่จะมาทำหน้าที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. .... มีความเห็นสรุปได้ ดังนี้ ๑) ควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการรับสมัครให้ชัดเจน เพื่อช่วยลดการโต้แย้งคัดค้านเกี่ยวกับกระบวนการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๒) ควรกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับกรณีให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาจากบุคคลที่มีความเหมาะสมทั่วไปได้ด้วย แต่ต้องได้รับความยินยอมของบุคคลนั้นให้ชัดเจนว่าจะให้มีวิธีการดำเนินการอย่างไรเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมทั้งแก่บุคคลที่สมัครเข้ารับการสรรหาและบุคคลที่มีความเหมาะสมทั่วไป ๓) ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลที่มีความเหมาะสมทั่วไปตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนด และควรต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย และ ๔) ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อเป็นกรอบหรือแนวทางในการพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาเกี่ยวกับการดำเนินการคัดสรรบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ โดยกำหนดให้คณะกรรมการสรรหาจะต้องคัดสรรให้ได้บุคคลที่มีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการคัดสรรและการออกเสียงลงคะแนนเลือกผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญนั้น ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้กำหนด

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าว ว่า ร่างมาตรา ๑๖ นำหลักการมาจากร่างมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งคณะกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ควรปรับปรุงแก้ไขร่างมาตรา ๑๖ ให้สอดคล้องกับร่างมาตรา ๑๒ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๖ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗

“มาตรา ๑๗ เมื่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และคณะกรรมการสรรหาคัดเลือกหรือสรรหาได้บุคคลใดแล้ว ให้เสนอชื่อไปยังวุฒิสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบของวุฒิสภาตามวรรคหนึ่ง หากวุฒิสภาให้ความเห็นชอบน้อยกว่าเจ็ดคน ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด หรือคณะกรรมการสรรหาดำเนินการคัดเลือกหรือสรรหาเพื่อเสนอให้วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ แล้วแต่กรณี

หากผู้ที่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ให้ผู้ที่ได้รับความเห็นชอบประชุมเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานตุลาการ แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภารับเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานศาลและตุลาการ”

ประเด็นการพิจารณา

นายพัชโรดม ลิ้มปิษเฐียร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๗ บัญญัติขึ้นเพื่อรองรับกรณีมีเหตุที่ทำให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ จึงมีรูปแบบการบัญญัติที่แตกต่างจากร่างมาตรา ๑๒ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

คณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งไม่ได้บัญญัติหลักการเพื่อรองรับกรณีมีเหตุทำให้กรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะดังกล่าว

นางสาวกมลกานต์ ศรสวรรณ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งแจ้งเพิ่มเติมว่า ร่างมาตรา ๑๒ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้บัญญัติหลักการเพื่อรองรับกรณีที่กรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งบางส่วน กระบวนการในการคัดเลือกประธานกรรมการการเลือกตั้ง จึงกำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งที่เหลืออยู่ร่วมกับกรรมการการเลือกตั้งที่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งในประเด็นนี้ คณะอนุกรรมการตั้งข้อสังเกตว่าหากเป็นกรณีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ จะมีวิธีดำเนินการอย่างไร คณะอนุกรรมการจึงได้ยกร่างมาตรา ๑๗ เพื่อรองรับกรณีดังกล่าว

ประธานกรรมการสอบถามว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๗ ที่แสดงให้เห็นว่ากรณีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ บัญญัติไว้ในวรรคใด

นางสาวกมลกานต์ ศรสวรรณ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งแจ้งว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๗ ที่แสดงให้เห็นว่ากรณีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ บัญญัติอยู่ในวรรคสอง

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ จะต้องดำเนินการสรรหาใหม่ทั้งหมด ส่วนบทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๒ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นบทบัญญัติกรณีที่ประธานกรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่ง ร่างมาตรา ๑๒ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงบัญญัติหลักการเพื่อรองรับให้กรรมการการเลือกตั้งที่เหลืออยู่ร่วมกับกรรมการการเลือกตั้งที่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ดังนั้น บทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๗ ควรบัญญัติลักษณะเดียวกับร่างมาตรา ๑๒ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๗

มาตรา ๑๘

“มาตรา ๑๘ ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้เป็นตุลาการโดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่งตาม มาตรา ๙ (๒๑) (๒๒) หรือ (๒๓) หรือยังประกอบวิชาชีพตามมาตรา ๙ (๒๔) อยู่ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพดังกล่าวแล้วนั้นต่อประธานวุฒิสภากายในเวลาที่ประธานวุฒิสภา กำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่ประธานวุฒิสภาจะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานศาล และตุลาการ ในกรณีที่ไม่ได้แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิ และให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกใหม่”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวสุภาพิชญ์ ธีระวัฒน์ ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. .... ซึ่งแจ้งว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ

ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. .... มีข้อสังเกตเกี่ยวกับบทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๘ ดังนี้ (๑) ควรกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงหลักฐานในการลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ และ (๒) ควรกำหนดเวลาให้ชัดเจนไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ว่าจะต้องแสดงหลักฐานในการลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระต่อประธานวุฒิสภา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ระยะเวลาในการแสดงหลักฐานในการลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระของผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เป็นอำนาจของประธานวุฒิสภา ในการกำหนดแต่ต้องเป็นเวลาก่อนที่ประธานวุฒิสภาจะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๘ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๙

“มาตรา ๑๙ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร ผู้ได้รับการคัดเลือกหรือได้รับการสรรหา ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย แต่กรรมการสรรหาที่ถูกกล่าวหาว่าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามจะอยู่ในที่ประชุมในขณะที่พิจารณาและวินิจฉัยมิได้ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

การเสนอเรื่องเพื่อให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

การวินิจฉัยให้ใช้วิธีการลงคะแนนโดยเปิดเผย

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับกับกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหาด้วยโดยอนุโลม แต่กรรมการสรรหาที่ถูกกล่าวหาว่าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามจะอยู่ในที่ประชุมในขณะที่พิจารณาและวินิจฉัยมิได้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความว่า “แต่กรรมการสรรหาที่ถูกกล่าวหาว่าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามจะอยู่ในที่ประชุมในขณะที่พิจารณาและวินิจฉัยมิได้ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด” นำมาจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับใด

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า บทบัญญัติในวรรคหนึ่งเป็นการยกร่างบทบัญญัติแตกต่างจากที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากหลักการเรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหาร่างมาตรา ๑๙ ได้บัญญัติไว้ในวรรคสี่แล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๑๙ เป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยคุณสมบัติของผู้สมัครเข้ารับการสรรหา ผู้ได้รับการคัดเลือกหรือได้รับการสรรหาเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เหตุใดคณะกรรมการจึงนำหลักการในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการสรรหาที่ขาดคุณสมบัติมาบัญญัติไว้ในร่างมาตรานี้ ซึ่งควรนำไปบัญญัติแยกเป็นอีกมาตราหนึ่ง ดังนั้น เสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร ผู้ได้รับการคัดเลือกหรือได้รับการสรรหา ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย แต่กรรมการสรรหาที่ถูกกล่าวหาว่าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามจะอยู่ในที่ประชุมในขณะที่พิจารณาและวินิจฉัยมิได้ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๙ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร ผู้ได้รับการคัดเลือกหรือได้รับการสรรหา ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย **แต่ทรงยกย่องสรรหาที่ถูกต้องสมควรว่าสมควรต่อนโยบายหรือมีลักษณะต้องห้ามซึ่งอยู่ในที่ประชุมในขณะพิจารณาและวินิจฉัยมิได้** คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

การเสนอเรื่องเพื่อให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

การวินิจฉัยให้ใช้วิธีการลงคะแนนโดยเปิดเผย

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับกับกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหาด้วยโดยอนุโลม แต่กรรมการสรรหาที่ถูกต้องกล่าวหาว่าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามจะอยู่ในที่ประชุมในขณะที่พิจารณาและวินิจฉัยมิได้”

มาตรา ๒๐

“มาตรา ๒๐ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ตุลาการต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ในพระปรมาภิไธยด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยปราศจากอคติทั้งปวง เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ประชาชน และความสงบสุขแห่งราชอาณาจักร ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายทุกประการ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า รูปแบบการบัญญัติหลักการเกี่ยวกับการถวายสัตย์ปฏิญาณที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ จะต้องอยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติว่าด้วยการถวายสัตย์ปฏิญาณตามมาตรา ๒๔ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ จึงทำให้รูปแบบการบัญญัติร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในส่วนนี้ มีรูปแบบแตกต่างจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ควรนำบทบัญญัติในมาตรา ๒๔ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ มาบัญญัติไว้ในร่างมาตรานี้

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสาม ดังนี้ “ทั้งนี้ พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระรัชทายาทซึ่งทรงบรรลุนิติภาวะแล้วหรือต่อผู้แทนพระองค์ก็ได้ และในระหว่างที่ยังมิได้ถวายสัตย์ปฏิญาณตามวรรคหนึ่ง จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตุลาการซึ่งต้องถวายสัตย์ปฏิญาณปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนก็ได้” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๔ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ บัญญัติว่า “การถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายพระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กระทำต่อพระรัชทายาทซึ่งทรงบรรลุนิติภาวะแล้วหรือต่อผู้แทนพระองค์ก็ได้” แต่บทบัญญัติในวรรคสามที่เพิ่มขึ้นใหม่ ความว่า “ให้ถวายสัตย์ปฏิญาณ” หากเป็นกรณี

ที่พระมหากษัตริย์ทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กระทำต่อผู้แทนพระองค์ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาที่ไม่ใช่เชื้อพระวงศ์ การบัญญัติความว่า “ให้ถวายสัตย์ปฏิญาณ” มีความเหมาะสมหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การถวายสัตย์ปฏิญาณตามที่บัญญัติในมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญ ถือว่าเป็นการถวายสัตย์ปฏิบัติที่กระทำต่อองค์พระมหากษัตริย์ไม่ว่าพระมหากษัตริย์จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ถวายสัตย์ปฏิญาณต่อผู้แทนพระองค์ที่เป็นเชื้อพระวงศ์หรือไม่ก็ตาม ก็ถือว่าการถวายสัตย์ปฏิญาณนั้นเป็นการถวายสัตย์ปฏิญาณที่กระทำต่อองค์พระมหากษัตริย์โดยตรง มิใช่เป็นการถวายสัตย์ต่อผู้แทนพระองค์

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๒๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ตุลาการต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ในพระปรมาภิไธยด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยปราศจากอคติทั้งปวง เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ประชาชน และความสงบสุขแห่งราชอาณาจักร ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายทุกประการ”

ทั้งนี้ พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระรัชทายาทซึ่งทรงบรรลุนิติภาวะแล้วหรือต่อผู้แทนพระองค์ก็ได้ และในระหว่างที่ยังมิได้ถวายสัตย์ปฏิญาณตามวรรคหนึ่ง จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตุลาการซึ่งต้องถวายสัตย์ปฏิญาณปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนก็ได้”

มาตรา ๒๑

“มาตรา ๒๑ ตุลาการมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในกรณีที่ตุลาการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ตุลาการศาลที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีตุลาการใหม่แทน”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในร่างมาตรา ๔ กำหนดนิยามคำว่า “ศาล” และคำว่า “ตุลาการ” หรือไม่

นางสาวกมลกานต์ ทรสุวรรณ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๔ กำหนดนิยามคำว่า “ศาล” หมายความว่า ศาลรัฐธรรมนูญ หรือคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี ส่วนนิยามคำว่า “ตุลาการ” หมายความว่า ประธานศาลรัฐธรรมนูญ หรือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “ในกรณีที่ตุลาการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ตุลาการศาลที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีตุลาการใหม่แทน”

นางสาวสุภาพิษฐ์ ธีระวัฒน์ ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. .... ชี้แจงว่า

นายธีรวัฒน์ ช้วนตัน มีหนังสือลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๙ เสนอความเห็นเกี่ยวกับบทบัญญัติ ร่างมาตรา ๒๑ ดังนี้ (๑) ควรให้มีการปรับเปลี่ยนตำแหน่งประธานศาลรัฐธรรมนูญทุกสามปีหกเดือน นับแต่วันที่เข้ารับตำแหน่ง โดยให้ที่ประชุมตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจัดให้มีการเลือกกันเองคนหนึ่งเป็น ประธาน ทั้งนี้ จะเลือกบุคคลซึ่งเคยเป็นประธานมาแล้วก็ได้ และ (๒) การปรับเปลี่ยนตำแหน่งประธานศาล รัฐธรรมนูญตามข้อ (๑) ไม่เป็นการขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เพราะรัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดถึงช่วง ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความเห็นนี้เป็นการเสนอความเห็นหลังจากที่รัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ผ่านการออกเสียงประชามติแล้ว จึงไม่สามารถพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมตามประเด็นความเห็นดังกล่าว ส่วนการปรับเปลี่ยนตำแหน่งประธานศาลรัฐธรรมนูญตามข้อ (๑) เป็นข้อเสนอที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ เนื่องจากรัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดให้มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งประธานศาลรัฐธรรมนูญ นอกจากนั้น มาตรา ๒๐๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ กำหนดว่า กรณีที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่ง ให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๒๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๑ ตุลาการมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในกรณีที่ตุลาการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ตุลาการศาลที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะมีตุลาการใหม่แทน”

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและ กล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๕ นาฬิกา

นายณฤพนธ์ ฐลีจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์